

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. רובע ונרבע משכחת ליה דאקדשינהו מעיקרא והדר רבעו אלא מוקצה ונעבד אין אדם אוסר דבר שאינו שלו 1.....
- ב. בקדשים קלים 2.....
- ג. אתנן ומחיר כלאים יוצא דופן בולדות קדשים ... ולדי קדשים בהוייתן הן קדושים 3
- ד. מנין לזובה פסח בכמת יחיד בשעת איסור הבמות שהוא בלא תעשה ת"ל לא תוכל לזבוח את הפסח..... 4.....
- ה. אחר חצות כרת נמי מחייב אלא לאו קודם חצות 4.....
- ו. מהוסר זמן כו' והני בני אשמות נינהו .. תני מצורע בהדיהו עולותיהן ושלמיהן ... תני נזיר... לא שנו אלא לשמו אבל שלא לשמו חייב הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים 4

דף קיד.

א. רובע ונרבע משכחת ליה דאקדשינהו מעיקרא והדר רבעו אלא מוקצה ונעבד אין אדם אוסר דבר שאינו שלו

הרובע והנרבע¹ בין שהיתה הבהמה שלו בין שהיתה של חבירו בין באונס בין ברצון בין בזדון בין בשגגה בין לפני הקדשה בין לאחר הקדישה הרי זו אסורה למזבח. ולפיכך בכל אופנים אלו השוחטם בחוץ אינו חייב משום שחוטאי חוץ, וכן המקריבם², כמו שהתבאר לעיל דף קיב: שנאמר (שם פסוק ד) **לפני משפן ה'**. וכל שאינו ראוי לבוא אל משכן ה' אין חייבין עליו. ונאמר³

¹ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה ה

² בכל מקום שפטור משום שחוטאי חוץ פטור אף על הקרבתם.

³ רמב"ם שם פרק יט הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

(שם פסוק ה) אָשֶׁר יַעֲלֶה עִלָּה אוּ זָבַח מִה עוֹלָה שְׂרָאוּיָה לְאֲשִׁים אִף כָּל שְׂרָאוּי לְאֲשִׁים הוּא שְׁחִיבִין עַל הָעֵלָאָתוּ בְחוּץ.

אַבֵּל הַמוֹקֵצָה אִם הִיא שְׁלוּ וְהוֹקֵצָה קוֹדֵם שִׁיקְדִישׁ נִפְסָל, הַקֵּצָה שֶׁל חֲבִירוֹ אוֹ שֶׁהַקֵּצָה שְׁלוּ אַחַר שֶׁהַקְדִישׁוֹ הָרִי זֶה מוֹתֵר, שְׂאִין אָדָם מִקֵּצָה דִבֵּר שְׂאִינוֹ שְׁלוּ. לְפִיכֵךְ שְׁחָט אֶת שְׁלוּ פִטוֹר עַל שְׁחוּטֵי חוּץ שְׁחָט אֶת שֶׁל חֲבִירוֹ חִיב מִשּׁוֹם שְׁחוּטֵי חוּץ, כּוֹן שְׂרָאוּי לְהַקְרִיבָה בְּפָנִים שְׂאִין אָדָם מִקֵּצָה שְׂאִינוֹ שְׁלוּ.

אַחַר הַבְּהֵמָה וְאַחַר הָעוֹף הַנֶּעֱבָד פִּסּוֹל לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ – בֵּין⁴ שְׁעֵבֵד שְׁלוּ בֵּין שֶׁל חֲבִירוֹ בֵּין בְּאוֹנֵס בֵּין בְּרִצּוֹן בֵּין בְּזֵדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה בֵּין לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בֵּין לְאַחַר הַקֹּדֶשׁ הָרִי זֶה אֲסוּר, וְאַפִּילוֹ לֹא עִשָּׂה בּוֹ מַעֲשֵׂה כְּגוֹן שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם⁵, וִירְעָה עַד שִׁפּוֹל בּוֹ מוֹם קְבוּעַ וִיפְדָה בּוֹ. לְפִיכֵךְ אִינוֹ חִיב בּוֹ מִשּׁוֹם שְׁחוּטֵי חוּץ.

וְיֵא שֶׁבִשְׁל חֲבִירוֹ⁶ אִינוֹ נֹאסֵר אֶל אִם עִשָּׂה בּוֹ מַעֲשֵׂה, אִךְ אִם הִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ אִינוֹ נֹאסֵר, שְׂאִין אָדָם אֲוֹסֵר אֶת שְׂאִינוֹ שְׁלוּ, אִם לֹא עִשָּׂה בְּבִהֵמָה מַעֲשֵׂה. וְחִיב מִשּׁוֹם שְׁחוּטֵי חוּץ.

ג. בְּקֹדֶשִׁים קְלִיִּים

⁴ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ד הלכה ו

⁵ דעת הכס"מ בדעת הרמב"ם שלגבוה האסר בשל חבירו גם בלא עשה מעשה ועיין בהר המוקיה ובמעשה רקח מה שיישבו דברי רבינו מקושיות הלח"מ.

⁶ השגת הראב"ד שדברי הרמב"ם צריכים ביאור, שקיצר בדבריו, דלכאורא משמע מדבריו דנעבד אין חילוק בין שלו לשל חבירו ובין קודם הקדש לאחר הקדש, ובאמת אינו כן דשלו אסור נעבד אפילו בלא מעשה כגון שהשתחוה לה וכמ"ש בעצמו אחר דין זה דהמשתחוה לבהמה נפסלה היא וצמרה, אבל של חבירו אינו אסור אא"כ עשה בה מעשה כמבואר בפ"ד דעכו"ם (נד, א), וזהו שהשיג עליו הראב"ד ע"ש. ומה שתירץ הכס"מ דשם מיירי להדיוט, וזהו תימא כדמוכח שם בסוגיא (עלח"מ), ועוד דלהדיוט פסק הרמב"ם בפ"ח מעכו"ם דאפילו במעשה מותר ובארנו דבריו ביו"ד סי' ד סעי' יא. וכן מה שהשווה נעבד קודם הקדישה לאחר הקדישה ג"כ אינו כן כדאמרין בזבחים (קיד, א): בשלמא רובע ונרבע משכחת לה דאקדישנהו מעיקרא והדר רבעו אלא מוקצה ונעבד הא אין אדם אסור דבר שאינו שלו, כלומר ולא משכחת לה אלא בהקדישה אחר שעבדה (לח"מ). אבל באמת דברי הרמב"ם צודקים ומדויקים, דסתם נעבד הוא ע"י מעשה, דאיזה עבודה היא בלי מעשה רק השתחוואה ואינה נכללת בסתם לשון עבודה הן בעבודת המקדש והן להבדיל בעבודת כוכבים וכדתנן בסנהדרין (ס, ב) אחד העובד וכו' ואחד המשתחוה. ובאמת דין השתחוואה כתב אח"כ ושם פירושו שלו וקודם ההקדש, ולפי"ז כשכתב כאן הנעבד בע"כ פירושו ע"י מעשה ולכן אין חילוק בין שלו לשל חבירו ובין קודם הקדישו ולאחר הקדישו. ערוך השולחן העתיד הלכות איסורי מזבח סימן נה סעיף מז – יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

להלכה כבר התבאר במסכת קידושין דף נב: וב"ק דף יב: וב"ב קכג: שכהן שקידש בחלקו⁷ שחלק עם אחיו הכהנים⁸ מקדשי קדשים, או מקדשים קלים, אינה מקודשת מפני שלא הותרו אלא לאכילה בלבד⁹.

ג. אתנן ומחיר כלאים יוצא דופן בולדות קדשים ... ולדי

קדשים בהוייתן הן קדושים

המקדיש טומטום¹⁰ ואנדרונינוס וטריפה וכלאים ויוצא דופן למזבח ה"ז כמקדיש עצים ואבנים, לפי שאין קדושה חלה על גופן והרי הן חולין לכל דבר וימכרו ויביא בדמיהם כל קרבן שירצה, ואינן כבעל מום שבעל מום יש במינו קרבן. ולפיכך אינו חייב עליהם משום שחומי חוץ.

אבל המקדיש רובע ונרבע ומוקצה ונעבד ואתנן ומחיר ה"ז כמקדיש בעל מום עובר, וירעו עד שיפול בהן מום קבוע ויפדו עליו. אולם כבר התבאר שאינם ראויים למזבח ואים בהם משום שחומי חוץ

וכל האסורין¹¹ לגבי המזבח כולן ולדותיהן מותרין למזבח ונלפיכך חייב עליהם משום שחומי חוץ. חוץ מולד נרבעת ונעבד' ומוקצת ושהמיתה את האדם שולדן אסורין למזבח כמותן.

ולדות הקדשים¹² שיצאו דרך דופן, או שילדו טומטום ואנדרונינוס וכלאים וטריפה, הרי אלו יפדו¹³ שולדות הקדשים ממעי אמם הם קדושים, והרי כל עובר מהן כקדושת אמו ויביא בדמיהן קרבן הראוי להביא בדמי ולד של זן. ולפיכך פטור בהם משום שחומי חוץ.

דף קיד:

⁷ רמב"ם הלכות אישות פרק ה הלכה ה

⁸ דהיינו לאחר שחימת והקרבת הקרבן כדאיתא בגמ' שאפילו קדשים קלים משולחן גבוה קא זכו.

⁹ ולהלן דף נח יבואר בעזה"ת כהן שקידש בתרומה גדולה ובתרומת מעשר ובבכורים, וכן לוי שקידש במעשר ראשון, וישראל שקידש במעשר עני, הרי זו מקודשת.

¹⁰ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה י

¹¹ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה יב

¹² רמב"ם הלכות תמורה פרק ד הלכה ח

¹³ משמע דרבינו ז"ל סובר דאפילו בלא מום נפדית שאין לך מום גדול מהם זה נראה מדלא הזכיר רבינו כאן מום. לח"מ שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

ד. מניין לזובח פסח בבמת יחיד בשעת איסור הבמות שהוא בלא תעשה ת"ל לא תוכל לזבוח את הפסח

כבר התבאר במסכת פסחים דף צא. שאין¹⁴ שוחטין את הפסח אלא בעזרה כשאר הקדשים, אף בשעת היתר הבמות לא היו מקריבין את הפסח בבמת יחיד.

וכל המקריב את הפסח בבמת יחיד לוקה, שנאמר (דברים טז פסוק ה) לא תוכל לזבוח את הפסח באחד שעריך, מפי השמועה למדו שזו אזהרה לשוחט בבמת יחיד אפילו בשעת היתר הבמות.

אבל קודם הצות שסתם פסח שלמים מותר להקריבו בבמה בשעת היתר הבמות¹⁵.

ה. אחר חצות כרת נמי מחייב אלא לאו קודם חצות

כבר התבאר במסכת יומא דף סג: שהשוחט את הפסח בחוץ אפילו בשאר ימות השנה¹⁶ בין לשמו בין שלא לשמו חייב¹⁷, שהפסח בשאר ימות השנה שלמים הוא, כמו שנתבאר בפסחים דף ס:.

ו. מחוסר זמן כו' והני בני אשמות נינהו .. תני מצורע בהדייהו עולותיהן ושלמיהן ... תני נזיר ... לא שנו אלא

¹⁴ רמב"ם שם פרק א הלכה ג

¹⁵ לקמי הלכות זבחים עב: בתורת הקדשים ב

¹⁶ חוץ מיום י"ד קודם חצות שאם שחטו אז בפנים פסול. כס"מ שם. ובמהילת כבודו לא דק דקי"ל אין מחוסר זמן לבו ביום ולא דמי לשוחט שלמים וכו' דהתם כמ"ש רבנו שהרי הן מחוסרין מעשה אבל זמן ממילא אתי וראוי היום לשמו בפנים הילכך חייב קודם חצות עיין תוס' זבחים דף קיא: מרכבת המשנה. ועיין פסחים סא.

¹⁷ ואין לשאול דא"כ גם באשם מצורע ונזיר להלן בלשמו הא ראוי שלא לשמו בפנים, דלא דמי, דהתם בעי עקירה שיעקרנו מאשם לקרבן אחד, אבל פסח בשאר ימות השנה א"צ עקירה דסתמא שלמים הוא, ולכך ערב פסח קודם חצות אינו חייב מצורע למה פטור על שחומי חוץ דאז אינו ראוי לפנים כמ"ש הרמב"ם בפ"א מקרבן פסח ערוך השולחן העתיד שם סעיף טז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

לשמו אבל שלא לשמו חייב הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים

כבר התבאר במסכת יומא דף סג. ולעיל דף קיב: שאי זהו מחוסר¹⁸ זמן בבעלים, קרבן שעדיין לא הגיע זמן בעליו להקריבו.

כיצד הזב והזבה והיולדת ששחטו או הקריבו הטאתם בחוץ בתוך ימי ספירה פטורין.

וכן מצורע, ששחט או הקריב הטאתו ואשמו בחוץ בתוך ימי הספירה פטור, שעדיין לא נראו בעלי הקרבנות האלו לכפרה.

אבל אם שחטו או הקריבו עולותיהן בחוץ בתוך ימי הספירה חייבין, שהעולה דורון היא ויכולה להקרב בפנים כנדבה, והחטאת והאשם היא עיקר הכפרה, ואינה יכולה להקרב בפנים כנדבה. וכל קרבן שהוא פטור על שחיטתו בחוץ, כך הוא פטור על הקרבתו.

וכן נזיר שהקריב חטאתו בחוץ בתוך ימי נזירותו פטור. הקריב עולתו או שלמיו בחוץ חייב, שהחטאת היא המעכבתו והיא עיקר הנזירות¹⁹.

אשם מצורע²⁰ שהקריבו בחוץ שלא לשמו חייב, הואיל ושלא לשמו ראוי בפנים וכשר.

¹⁸ שם הלכה ט

¹⁹ עיין בליקוטי הלכות שם בתורת הקדשים אות ב שכתב שחייב על עולות ושלמים קודם זמנם "שהרי מתקבלות בפנים נדבה לשמן".

²⁰ שם הלכה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

